

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ., ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਪੀ.ਟੀ. ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮੁਦਾਲਾ-ਅਪੀਲੈਂਟ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ, ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1949 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 203

ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ (1946 ਦਾ X IX) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਾ 2-ਕੀ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ- ਐਕਟ, ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਾਖੜੀ -ਹਿੰਦੂ ਗੇਂਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ (1956 ਦਾ L X X V III)-ਧਾਰਾ 18 - ਕੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ -ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ -ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ -ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ -ਦੀ ਧਾਰਨਾ-ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ -ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ -ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਰਤੱਵ - ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੇਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ - ਕੀ ਸੰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਪਿਛਲਾ-ਪੱਖੀ-ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ-ਰੈਸਟ੍ਰਿਕਟਿਵ - ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਦਾ ਢੰਗ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤਹਿਤ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ (Maintenance) ਐਕਟ, 1946, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। . ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ /ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇ। ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਧਾਰਮਿਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਮੇਲ ਹੈ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਦੇਣ, ਉਸਨੂੰ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਦਿਆਲੂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਪਤਨੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਤਨੀ ਦਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਘਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਘਿਣਾਉਣੀ ਜਾਂ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਅਲੱਗ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਤਸੱਦਦ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਕਠੋਰ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਸਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਰਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਉਲੀਕਣਾ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਛੱਡਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਦੇਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਇੱਛਾਵਾਂ, ਇੱਛਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰੀਸਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੀਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿਛਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਰਨ ਵੇਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਹਰ ਕਨੂੰਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਅਪੰਗਤਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਕਨੂੰਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ, ਕਿਸੇ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਕਨੂੰਨ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਰਾਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੁਨਰ-ਸਪੈਕਟ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਉਪਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਨਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਜੋੜਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਦਖਲ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲਵੇਗਾ ਜੋ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲਾਲ, ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਮਿਤੀ 3 ਅਗਸਤ, 1949 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 200 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ 1,560 ਰੁਪਏ, ਭਾਵ ਕੁੱਲ 1,760 ਰੁਪਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ 65 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੀ ਦੇਣਾ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ,

ਸਮੀਰ ਚੰਦ, ਪੀ.ਸੀ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ. ਸੇਢੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.- ਇਹ ਅਪੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਪੰਡਿਤ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ 17,629 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਵਰੀ, 1935 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1944 ਵਿਚ ਸੁਮਿਤਰਾ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ 1946 ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਐਰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, XIX ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪਤੀ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ 1946 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਕਸਰ ਉੱਠਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ *ਕਾਸੂਬਾਈ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ* (A.I.R. 1955 Nag. 210 (F.B.)), *ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਗੇਂਡਰ ਬਨਾਮ ਦੇਵਨੈ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ* (A.I.R. 1956 Mad. 337 (F.B.)), *ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਵਾਮਨਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨਰਾਓ ਗੋਵਿੰਦਰਾਓ* (A.I.R. 1953 Bom. 342), ਅਤੇ *ਬੀ ਰਤਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਾਵਤੀ* (A.I.R.

1955 All. 364) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ 1946 ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਐਸ.ਐਮ. ਪੰਚੇ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ (A.I.R. 1956 All. 41), ਵਰਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਵੀਰਮੁਲੁ (A.I.R. 1956 Hyderabad 75), ਅੰਜਨਾ ਦੇਈ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (A.I.R. 1954 Orissa 117), ਕੁਲਮਣੀ ਹੋਤਾ ਬਨਾਮ ਪਾਰਬਤੀ ਦੇਬੀ (A.I.R. 1955 Orissa 77) , ਅਤੇ ਬੈਜਨਾਥ ਧਰਮਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੀਰਾਮਨ ਰਾਮ ਰਸਿਕ (A.I.R. 1951 Vindhya Pradesh 10) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਨੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੋਰ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ (1946 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XIX) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ?

ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਰੱਖੇ ਜਾਣ।

ਚੇਪਰਾ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸਦੀ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਾਲ 1935 ਵਿਚ ਮੁਦਾਲਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1943 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਿੱਤਰੀ, ਇੱਕ ਮੁਟਿਆਰ ਵੱਲ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ। ਨਵੰਬਰ, 1943 ਵਿਚ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਕਿ ਹਵਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਾਲਕਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਠਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਮੋਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1946 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। 21 ਅਗਸਤ, 1948 ਨੂੰ, ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਜਾੜੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ, ਮੁਕਲਾਵਾ, ਆਦਿ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1944 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਿੱਤਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ 1946 ਦਾ ਐਕਟ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ

ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ 1946 ਦਾ ਐਕਟ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ 1946 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ *ਕਸੂਬਾਈ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ (A.I.R. 1955 Nag. 210 (F.B.))*, *ਪਲਾਨੀਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਗੌਡਰ (A.I.R. 1966 Mad. 337 (F.B.))*, *ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਵਾਮਨਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨਰਾਓ ਗੋਵਿੰਦਰਾਓ (A.I.R. 1953 Bom. 342)*, *ਬੀ. ਰਤਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਾਵਤੀ ਪੀ (A.I.R. 1955 All. 364)*, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ 1946 ਦਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਪੰਚੇ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ (A.I.R. 1956 All. 41)*, *ਵਰਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਵੀਰਮੁਲੁ (A.I.R. 1956 Hdy. 75)*, *ਅੰਜਨੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (A.I.R. 1954 Orissa 117)*, *ਕੁਲਮਨ ਹੇਤਾ ਬਨਾਮ ਪਾਰਬਤੀ ਦੇਈ (A.I.R. 1955 Orissa 77)*, *ਬੈਜਨਾਥ ਧਰਮਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾਮਨ ਰਾਮ ਰਸਿਕ (A.I.R. 1951 Vindhya Pradesh 10)*, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਾਵ-

"ਕੀ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (1946 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 19) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ?"

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਮਿਲਾਪ ਹੈ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਘਰ ਦੇਣ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦਿਆਲੂ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਪਤਨੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਤਨੀ ਦਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਘਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ

ਖਤਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਘਿਣਾਉਣੀ ਜਾਂ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਅਲੱਗ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਮਾਰਚ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਯੋਗ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਪਾਅ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਵੀਨਤਾ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1946 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ 2 ਮਈ, 1946 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਧਾਰਾ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

"ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵ, -

- (1) ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਘਿਣਾਉਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸੰਕੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (2) ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ;
- (3) ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਿਆਗ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ;
- (4) ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (5) ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;
- (6) ਜੇ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਦਤਨ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ;
- (7) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਲਈ।"

1946 ਦਾ ਐਕਟ, ਹਿੰਦੂ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ:-

"18 (i) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਐਕਟ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, -

(a) ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਿਆਗ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ;

(b) ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਾਜਬ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ;

(c) ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋੜ ਦੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ;

(d) ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ;

(e) ਜੇ ਉਹ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਦਤਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ;

(f) ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ;

(g) ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ।

(3) ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।"

ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਉਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਿਆਂਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸਾਢੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਉਪਚਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ, ਜਾਇਦਾਦ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਤਸੱਦਦ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਕਠੋਰ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਰਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਉਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਛੱਡਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸੰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣਾ; ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋਣਾ। ਇੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਨੂੰਨ ਅਤੀਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿਛਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਕਨੂੰਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਅਪੰਗਤਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਕਨੂੰਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ, ਕਿਸੇ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਕਨੂੰਨ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਰਾਦਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਜੋੜਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲਵੇਗਾ ਜੋ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ 1956 ਦਾ ਐਕਟ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(4) ਵਿੱਚ "ਜੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ "ਜੇ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਵਾਰ ਪਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੇ., *ਲਕਸ਼ਮੀ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਨਾਇਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (A.I.R. 1950 Mad. 321) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਕੱਢਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਘਿਣਾਉਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਰਮਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਿਮਾਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਬੇਰਹਿਮੀ' ਅਤੇ 'ਤਿਆਗ' ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿੱਚ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(6) ਵਿੱਚ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 2(4) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ' ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਵਾਰ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਤਨੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਤਨੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਸੀ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ।”

ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ *ਲਕਸ਼ਮੀ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਨਾਇਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* (A.I.R. 1950 Mad. 321) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ, *ਬੈਜਨਾਥ ਧਰਮਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾਮਨ ਰਾਮ ਰਸਿਕ* (A.I.R. V.P. 10), *ਅੰਜਨੀ ਦੇਈ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (A.I.R. 1954 Orissa 117), *ਮੁਸੁਮਰੂ ਨਾਗੇਂਦਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੁਸੁਨਕਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮਕੋਟੈਯਾ* (A.I.R. 1954 Mad. 713), *ਪੰਚੇ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ* (A.I.R. 1956 All. 41.) ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜਾ

ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ "ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦੀ ਹੈ" ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਰਤੀਆ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਵਰਣਨਯੋਗ ਜਾਂ ਪਿਛਾਖੜੀ *ਕਾਸੂਬਾਈ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ* (A.I.R. 1955 Nag. 210, 220 (F.B.)), ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ *ਮਾਉਂਟ ਸੁਖਰੀਬਾਈ ਬਨਾਮ ਪੋਹਕਲ ਸਿੰਘ* (A.I.R. 1950 Nag. 33), *ਸਿੱਦਾ ਸੇਟੀ ਬਨਾਮ ਮੁਨਿਆਨਾ* (A.I.R. 1953 Mad. 712), *ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਵਾਮਨਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨਰਾਓ ਗੋਵਿੰਦਰਾਸ* (A.I.R. 1953 Bom. 342), *ਕਸੂਬਾਈ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਬੀ. ਰਤਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲ ਵਾਈ* (A.I.R. 1955 All. 364), *ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਗੇਂਡਰ ਬਨਾਮ ਦੇਵਨਈ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ* (A.I.R. 1956 Mad. 337 (F.B.)) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (4), ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪਤਨੀ ਲਈ ਸੱਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ 1946 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ, ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਜੇ ਉਹ 1946 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ' ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਪਿਛਲਾ-ਪੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪਚਾਰਕ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਵੀਂ ਪਤਨੀ/ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। *ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਜੇ., ਨੇ ਮੁਸੁਨੁਰੂ ਨਗੇਂਦਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੁਸੁਨੁਰੂ ਰਾਮਾ ਕੋਟਾਯਾ* (A.I.R. 1954 Mad. 713) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਸਮੇਤ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਨਿਵਾਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਹਿ-ਵਾਸ ਤੋਂ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਨੂੰ ਛੱਡੀ ਗਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਤੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਕੇਲਬਰੂਕ ਦੁਆਰਾ ਮਨੂ ਪਲੇਸੀਟਮ 75 ਦੇ ਗਲਤ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਮੇਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ

ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਕਾਸੂਬਾਈ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ (A.I.R. 1955 Nag. 210, 215) ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ, -

(1) ਕਿ ਰਾਮਾ-ਸਵਾਮੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ, ਪਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ;

(2) ਕਿ ਮੁਸ਼ਨੁਰੂ ਨਾਗੰਦਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੁਸ਼ਨੁਰੂ ਰਾਮਾ ਕੋਟਾਯਾ (A.I.R. 1954 Mad. 713) ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਫੈਸਲਾ, ਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਵਿਵਹਾਰ ਸੀ;

(3) ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ;

(4) ਕਿ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ., ਜੋ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਇਕੱਲੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(5) ਕਿ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(6) ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 1946 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅੰਜਨੀ ਦੇਈ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਸਮਾ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1954 Orissa 117.) ਪਨੀਗ੍ਰਹੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (4), ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ 1946, ਸਿਰਫ਼ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।"

ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਓ, ਜੇ., ਕਾਸੂਬਾਈ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ (A.I.R. 1955 Nag. 210, 215.) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸ਼ਾਇਦ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਿੱਚਿਆ

ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਅਣਵਿਆਹੀ ਔਰਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਰੱਖਣ ਵਿਚਲਾ ਫਰਕ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਰੱਖਣਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਉਹ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰਖੇਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾਇਆ ਜੇ ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1946 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 1946 ਦਾ ਐਕਟ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਪਚਾਰਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਤਨੀ *ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਵਾਮਨਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨਰਾਓ ਗੋਵਿੰਦਰਾਓ* (A.I.R. 1953 Bom. 342.), *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਨਹਰੀਬਾਈ ਬਨਾਮ ਪੋਰਕਲ ਸਿੰਘ* (A.I.R. 1950 Nag. 33.), *ਪੰਚੋ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ* (A.I.R. 1956 All. 41.), ਅਤੇ *ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਵਾਮਨਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨਰਾਓ ਗੋਵਿੰਦਰਾਓ* (A.I.R. 1956 Mad. 337.)। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਤੀ ਤੋਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਜੇ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜੇ ਅਸਲ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗੀ।

ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1946 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਚੇਪਰਾ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਨੂੰ ਬਾਲਾ